

พระราชทานพระโกศกุดั่นใหญ่

“พระโกศกุดั่นใหญ่” ที่

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทาน
ทรงพระศพสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก สร้าง
ในรัชกาลที่ 1 (พ.ศ. 2342) ทรงพระศพ
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอฯ กรมพระยา
เทพสุตาดี และสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอฯ
กรมพระศรีสudarักษ์

มีการเล่าขานกันว่า พระโกศองค์หนึ่ง
ชำรุดไป สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอฯ กรม
พระยาบารามประปักษ์ทรงค้นได้มาแต่ตัวพระ
โกศ จึงทรงทำฝาและฐานใหม่ประกอบเข้า
เรียกพระโกศองค์นี้ว่า “กุดั่นใหญ่” ฝีมือทำ
ซึ่งปรากฏอยู่ที่กำแพงพระโกศนั้นงามยิ่งนัก
ส่วนอีกองค์หนึ่งที่สร้างในรัชกาลที่ 1
ที่ไม่ชำรุดเรียก “กุดั่นน้อย” ลายในกำแพงไม่
ค่อยเทียมทันเสมอกันกับพระโกศกุดั่นใหญ่
อันมีตำนานว่าทำพร้อมกัน พระโกศทั้งสอง
องค์นี้เกียรติยศใช้ต่างกัน ทุกวันนี้ถือว่าพระ
โกศกุดั่นใหญ่เกียรติยศสูงกว่าพระโกศกุดั่น
น้อย และพระโกศกุดั่นน้อยนี้ สมเด็จพระเจ้า

บรมวงศ์เธอฯ กรมพระยาบารามประปักษ์ ได้
ทรงสร้างเดิมขึ้นเมื่อในรัชกาลที่ 5 อีกองค์
หนึ่ง ทั้งนี้ พระโกศกุดั่นใหญ่ ทำด้วยไม้แกะ
สลักกลดลาย ทรง 8 เหลี่ยม ฝายอดทรง
มณฑปปิดทองล่อง ชาติประดับ กระจักสี
สำหรับพระราชทานทรงพระศพสมเด็จพระเจ้าฟ้า
สมเด็จพระบรมวงศ์ สมเด็จพระมหาสมณ
เจ้า หรือสมเด็จพระสังฆราช

โดยพระโกศมีการแบ่งลำดับตาม
ฐานันดรศักดิ์อย่างชัดเจน แต่โกศพระศพ
นี้อาจมีการเลื่อนลำดับชั้นได้ เช่น พระศพ
สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิร
ญาณวโรรส เมื่องานถวายเพลิงพระศพได้รับ
พระราชทานพระโกศทองใหญ่ หรือในคราว
ที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา
เทวะวงศ์วโรปการสิ้นพระชนม์ พระบาท
สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ
พระราชทานพระโกศทองน้อยทรงพระศพ
ครั้นเมื่องานถวายพระเพลิง ณ พระเมรุท้อง
สนามหลวงจึงโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระ
โกศทองใหญ่ เป็นกรณีพิเศษ